

Prudentia
FINANCIERS

ĒNU EKONOMIKA: IZEJAS SCENĀRIJI

ĢIRTS RUNGAINIS
PARTNERIS
AS IBS PRUDENTIA

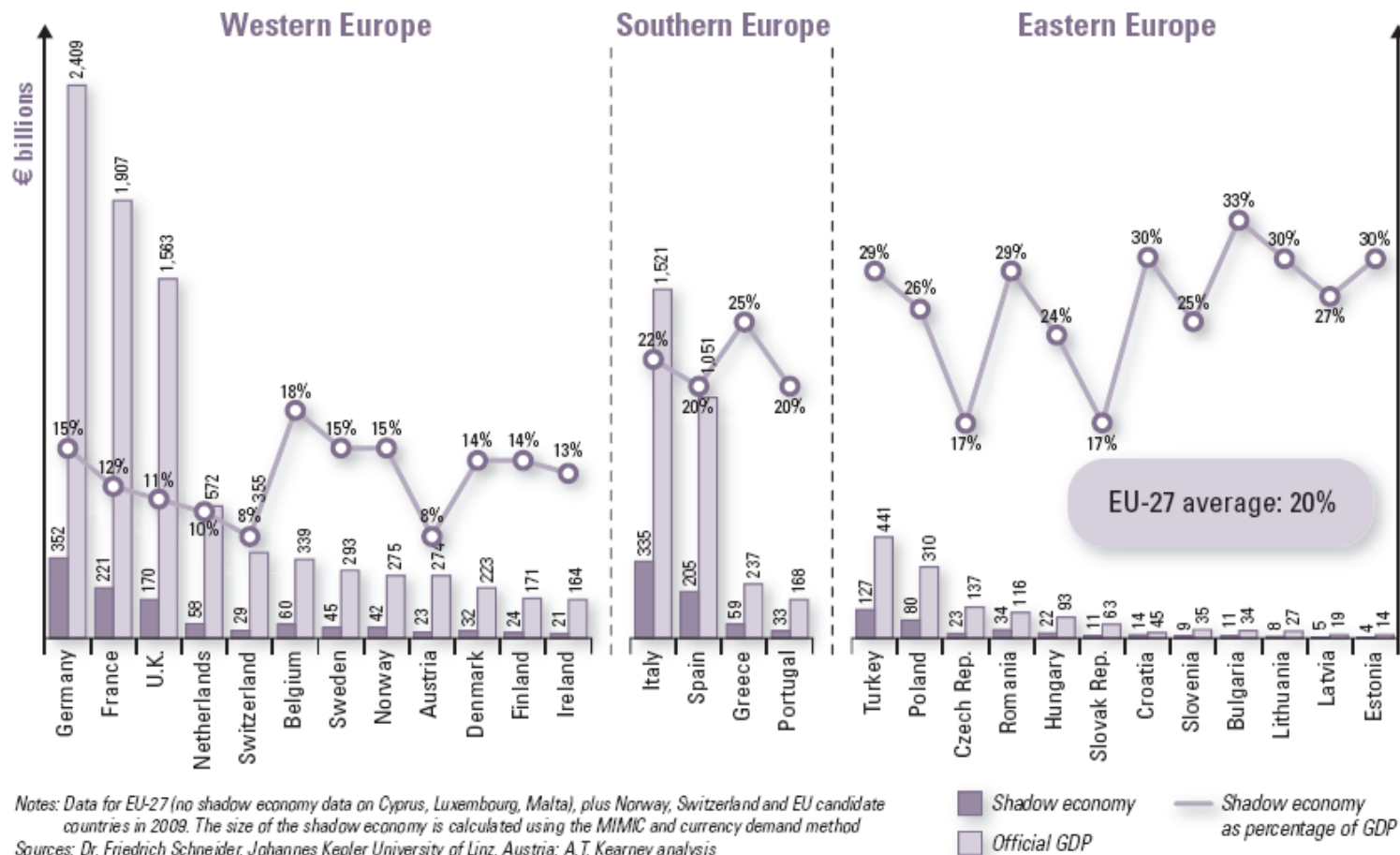
Tēze

- Ēnu ekonomika pastāv vienmēr. Problēma ir izmērā
- Kā to samazināt no aptuveni trešās ekonomikas daļas līdz Eiropā tipiskajiem aptuveni 10%?

Austrumeiropas fenomens

Ēnu ekonomikas īpatsvars reģionos: % no IKP

Notes: Data for EU-27 (no shadow economy data on Cyprus, Luxembourg, Malta), plus Norway, Switzerland and EU candidate countries in 2009. The size of the shadow economy is calculated using the MIMIC and currency demand method
 Sources: Dr. Friedrich Schneider, Johannes Kepler University of Linz, Austria; A.T. Kearney analysis

Austrumeiropas fenomens (turp.)

Kāpēc ēnu ekonomika ir augsta Austrumeiropā?

- **iedzīvotāji uztver valsti kā svešu, nedraudzīgu, nevēlamu spēku, negrib saprast, ka tā ir mūsu valsts un mēs paši esam valsts,**
- **Nesaprot, ka visa valsts nauda būtībā ir visu valsts iedzīvotāju nodokļos samaksātā nauda un citas nav,**
- **Prevalē izejvielu piedēkļa psiholoģijas atblāzmas – valsts ekspluatē kopējos resursus un sadala,**
- **valsts iedzīvotājiem “pienākas” pensijas, pakalpojumi, infrastruktūra un dzīves līmenis, bet “nepienākas” maksāt, strādāt, radīt, būt atbildīgiem par sevi, citiem un visu sabiedrību kopumā,**
- **publisko pakalpojumu kvalitāte, pieejamība, infrastruktūra un valsts pārvalde un algu saņēmēji nav uzdevumu augstumos salīdzinot ar attīstītām valstīm,**

Austrumeiropas fenomens (turp.)

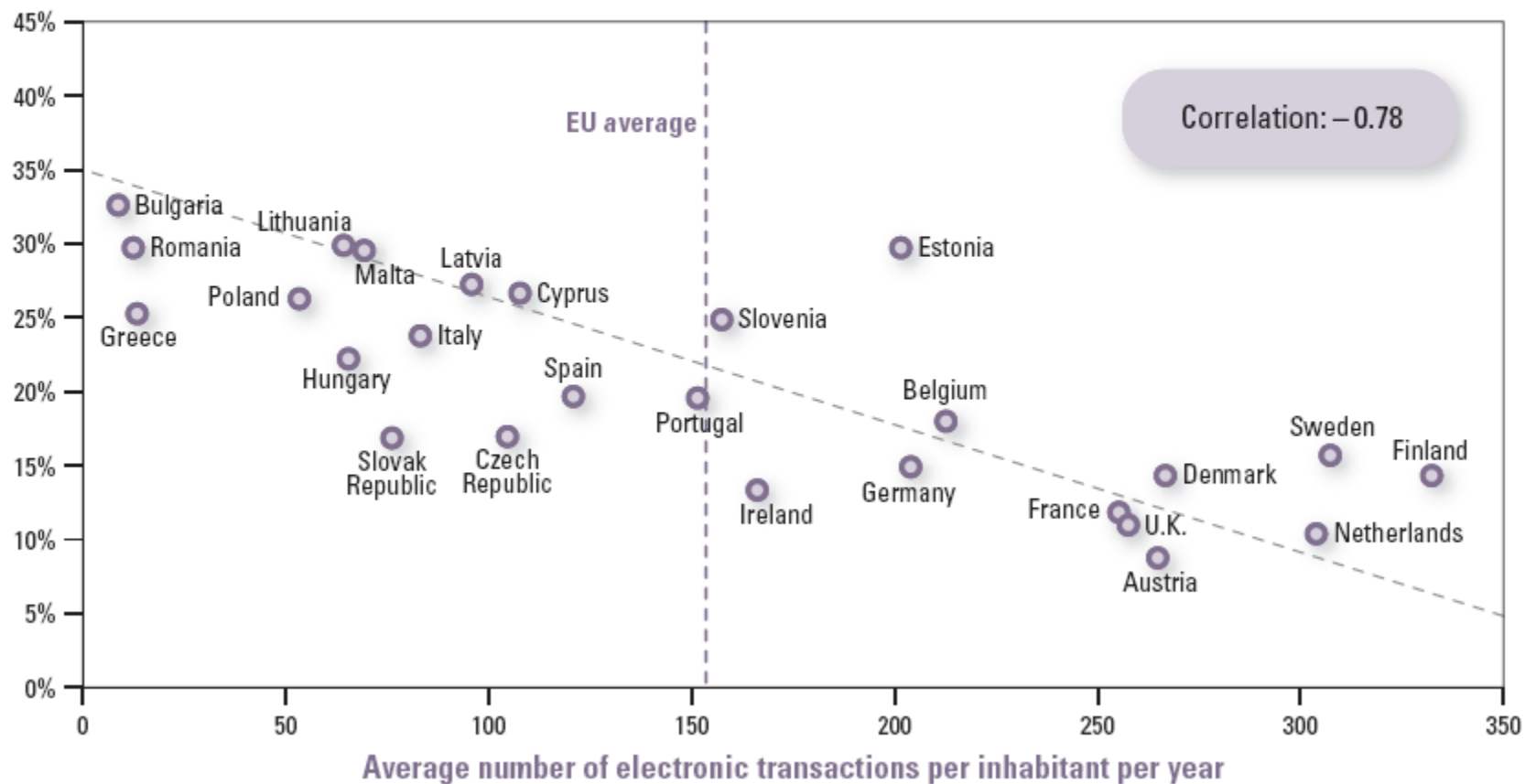
Kāpēc ēnu ekonomika ir augsta Austrumeiropā? (turp.)

- **neapmierinātība ar pakalpojumu kvalitātes uztveri un analfabētisms izpratnē par augstas pievienotas vērtības ekonomikas funkcionēšanu,**
- **ēnu ekonomikas vieglums – maksāt skaidrā, saņemt skaidrā, neprasīt čekus u.t.t.,**
- **neizpratne, ka nodokļu nemaksāšana ir zagšana no infrastruktūras, ko lieto, no bērnu izglītības, no vecāku un savas pensijas, ceļš uz nabadzīgu, nevis attīstītu Latviju, bet “par to, lai rūpējas kāds cits, kas tad man”.**

Austrumeiropas fenomens (turp.)

Valstīs ar vairāk elektroniskām transakcijām parasti ir mazāka ēnu ekonomika:

Share of shadow economy (% of GDP)

ļespējamā izeja

- **Darbspēka nodokļu sloga būtiska samazināšana, kopā ar patēriņa, nekustamā īpašuma nodokļu celšanu, nodokļu nemaksāšanas cenas pacelšanu un vienlaicīgu, būtisku, izšķirīgu valsts pārvaldes optimizāciju, veselības aizsardzības, izglītības, sociālās aizsardzības sistēmas radikālu reformēšanu.**
- **Tajā pat laikā politiskai elitei ir jāizvelk galvas no smiltīm (vai kādas citas substances, kur tās dabīgi jūtās) un jāatzīst, ka viņi komfortabli 20 gadus vada valsts sabrukumu, kurā mums ir sev jāatzīstas un jāvienojas par bāzi, ko esam reāli spējīgi nosargāt, sakārtot, lai nebūtu kauns un no kuras varam reāli sākt augt un būvēt gudru, veiksmīgu, izcilu Latviju.**
- **Jāpavada tas viss ar plašu izskaidrojošu un pamatojošu mēdiju kampaņu, lai atkal padarītu godīgus cilvēkus no muļķiem par lepniem nodokļu maksātājiem un negodīgus no izmanīgiem un glamūrīgiem shēmotājiem par zagļiem, liekēžiem un sabiedrības padibenēm**

ļespējamā izeja

- **Darbspēka nodokļu sloga būtiska samazināšana, kopā ar patēriņa, nekustamā īpašuma nodokļu celšanu, nodokļu nemaksāšanas cenas pacelšanu un vienlaicīgu, būtisku, izšķirīgu valsts pārvaldes optimizāciju, veselības aizsardzības, izglītības, sociālās aizsardzības sistēmas radikālu reformēšanu.**
- **Tajā pat laikā politiskai elitei ir jāizvelk galvas no smiltīm (vai kādas citas substances, kur tās dabīgi jūtās) un jāatzīst, ka viņi komfortabli 20 gadus vada valsts sabrukumu, kurā mums ir sev jāatzīstas un jāvienojas par bāzi, ko esam reāli spējīgi nosargāt, sakārtot, lai nebūtu kauns un no kuras varam reāli sākt augt un būvēt gudru, veiksmīgu, izcilu Latviju.**
- **Jāpavada tas viss ar plašu izskaidrojošu un pamatojošu mēdiju kampaņu, lai atkal padarītu godīgus cilvēkus no muļķiem par lepniem nodokļu maksātājiem un negodīgus no izmanīgiem un glamūrīgiem shēmotājiem par zagļiem, liekēžiem un sabiedrības padibenēm**

Konkrēts piedāvājums

- 1. PVN paaugstināt līdz 25%**
- 2. Atsakamies no sociālā budžeta kā speciālā, uzliekam izmaksas kopbudžetam**
- 3. 5-7% no darba devēja izmaksas, bez nodokļa darbinieka otrā līmeņa pensiju fondā**
- 4. No atlikušā 25%(15% - IIN, 10% - SN) nodoklis budžetā**
- 5. Koncentrēties uz aplokšņu algu un PVN atmazgāšanas izskaušanu, vispār cīnīties ar ēnu ekonomiku nozarē pēc nozares, lai negrautu konkurences situāciju**
- 6. Drastiski sodi aplokšņu algu maksātājiem – uzņēmumu vadītājiem, galvenajiem grāmatvežiem, uzņēmumu īpašniekiem, būtiskas prēmijas noķert palīdzētājiem**

Konkrēts piedāvājums

- 7. Ziņošanas sistēma – ne kā čekistiskās “stučīšanas” atspulgs, bet zvanīšana palīdzības dienestam, ja kaimiņa māju apzog vai tā deg, jo nodokļu nemaksāšana tāpat kā sabiedrības ienākumu izsšķērdēšana apzog un demoralizē mūs visus**
- 8. Sakārtot kadastrālās vērtības, paaugstināt zemes – līdz 2.5% un nekustamā īpašuma nodokļus – līdz 2.5%, ražojošiem un/vai eksportējošiem uzņēmumiem, kas dod vēlamu darbu un maksā citus nodokļus – atlaides līdz 80-90%**
- 9. Akcīzes luksus precēm, it īpaši vieglajiem automobiļiem un būtiski ceļa nodokļi, nodokļu azartspēlēm tālāka konsekventa paaugstināšana ārpus speciālām teritorijām.**

ĪSS AS IBS PRUDENTIA APSKATS

Latvijas vadošā neatkarīgā investīciju banka

- Investīciju bankas pakalpojumu un korporatīvo finanšu konsultāciju kompānija Prudentia dibināta 1999. gadā
- Lielākā investīciju banka un korporatīvo finanšu kompānija Latvijā pēc darbinieku un veikto darījumu skaita/lieluma
- 10 cilvēku liela korporatīvo finanšu profesionāļu komanda
- IBS Prudentia ir pieredze vairāk nekā 50 korporatīvo finanšu darījumos
- Cieša sadarbība ar reģiona lielākajām finanšu institūcijām un investoriem
- IBS Prudentia tika atzīta par Labāko Jaunpienācēju 2007, neatkarīgo investīciju banku asociācijā Global M&A, līdz ar to ekskluzivitāti Latvijas pārstāvēšanai starptautiskajā investīciju banku tīklā, kā arī būtiskas iespējas starptautiskiem darījumiem
- Kopš 2005. gada Prudentia darbību regulē Latvijas Republikas Finanšu un kapitāla tirgus komisija

Tirgus ekspertīze

- Mērķauditorija uzņēmumi ar 10-250 miljonu eiro uzņēmumu vērtību
- Kopējā veikto darījumus summa pārsniedz 0,5 miljardus eiro
- Vairāk nekā 20 aktīvi projekti
- Vidējā veikto M&A transakcijas summa 10 miljoni eiro

KORPORATĪVO FINANŠU PAKALPOJUMI

M&A Pakalpojumi	Korporatīvo finanšu pakalpojumi	Restrukturizācija
<i>Uzņēmumu pirkšana/ pārdošana</i>	<i>Mezanīna /"bridge" finansēšana</i>	<i>Biznesa Restrukturizācija</i>
<i>Pircēju pārstāvniecība</i>	<i>MBO/MBI/LBO</i>	<i>Atsavināšanas, pamatlīdzekļu realizācija</i>
<i>Pārdevēju pārstāvniecība</i>	<i>Finansējuma strukturēšana</i>	<i>Uzņēmuma interešu pārstāvniecība valdības un finanšu institūcijās</i>

Augstākās kvalitātes pārraudzība visiem darījumiem

- Visus IBS Prudentia darījumus pārauga pieredzējuši investīciju bankieri ar nenovērtējamu pieredzi Baltijas banku sektorā, kuri nodrošina ikdienas darījumu vadīšanu
- IBS Prudentia asociēto direktoru un partneru vidējā pieredze finanšu sektorā pārsniedz 10 gadus

■ "Global M&A"

- "Global M&A" apvieno vairāk nekā 35 partnerkompānijas visā pasaulē.
- Galvenokārt koncentrējas uz M&A darījumiem, kuru vērtība veido 10 līdz 250 miljonus eiro
- Pēdējo trīs gadu laikā "Global M&A" partneri ir noslēguši vairāk nekā 500 darījumus ar kopējo vērtību 26,4 miljardi EUR
- No 2007. gada IBS Prudentia ir starptautiskas neatkarīgu investīciju banku apvienības korespondentbiedrs
- "Global M&A" dod iespēju ātri un efektīvi identificēt potenciālos darījumu partnerus (stratēģiskos investorus vai iespējamus uzņēmumu pārdevējus ārvalstu tirgū), kā arī "Global M&A" partneriem ir pieejama kontaktu datubāze ar finanšu investoriem, kas investē Centrāl-austrumu Eiropas reģionā un nopietni izvērtē IBS Prudentia piedāvātos darījumus

▪ Rīga	▪ Moscow	▪ Vienna
▪ Vilnius	▪ Kiev	▪ Paris
▪ Tallinn	▪ Minsk	▪ London
▪ Stockholm	▪ Kiev	▪ Milan
▪ Helsinki	▪ Warsaw	▪ Chicago
▪ Oslo	▪ Prague	▪ Tokyo
▪ Copenhagen	▪ Budapest	▪ Brussels
▪ Buenos Aires	▪ Düsseldorf	▪ Dublin
▪ Montreal	▪ Reykjavik	▪ Tel Aviv
▪ Mexico	▪ Mumbai	▪ Madrid
▪ Lima	▪ Zurich	▪ Istanbul

Prudentia
FINANCIERS

Paldies par uzmanību!